Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning
Avdelningen för samhällsplanering

Handläggare
Fatima Durrani
Telefon: 08-508 22 037

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelnämnd
2016-11-24

Grönare Stockholm - riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör

Linda Palo
avdelningschef

Sammanfattning

Grönare Stockholm är ett styrdokument med nya riktlinjer för planering, projektgenomförande och förvaltning av parker och naturområden. Dokumentet blir viktigt för tjänstepersoner inom staden som arbetar med utveckling och skötsel av parker. Överlag är det ett välformulerat dokument som utgår från hur planering och förvaltning av parker och grönområden görs idag. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning tycker att den förslagna samordningsgruppen under ledning av stadsträdgårdsmästaren är mycket bra, men anser att gruppen borde rapportera även till vissa stadsdelsdirektörer. Stadsdelsförvaltningarna hade gärna fått ha en större roll i framtagandet av Grönare Stockholm. Det hade varit värdefullt att ha en diskussion kring möjligheterna att genomföra vissa av strategierna i Grönare Stockholm inom ordinarie driftbudget.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning
Avdelningen för samhällsplanering

Telefonvägen 30
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 08-508 22 037
Växel 08-508 22 000
fatima.durrani@stockholm.se
www.stockholm.se

Bakgrund

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget för 2016 i uppdrag att se över samordning, styrning och finansieringslösningar avseende grönstrukturfrågor inom Stockholms stad med syfte att staden ska kunna växa på ett hållbart sätt.

Ärendet

Stadsledningskontoret presenterar i dokumentet Grönare Stockholm förslag till nya riktlinjer för planering, projektgenomförande och förvaltning av parker och naturområden. Målgruppen för riktlinjerna är i första hand politiker och tjänstepersoner som ansvarar för utveckling och skötsel av stadens parker. Syftet är att ge strategisk vägledning för hur målen, med utgångspunkt från stadens övergripande vision och mål, ska kunna omsättas i det praktiska arbetet.

Utgångspunkten för Grönare Stockholm är att Stockholm ska bli en både tätare och grönare stad. För att nå det finns tre övergripande mål:

1. *Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden*. Målet handlar om att utveckla dialogen med stockholmarna om hur de använder grönområdena, bland annat genom ökade kunskaper om sociotoper. Den befintliga grönstrukturen ska berikas genom parkteknik, planering och uppföljning av driftsåtgärder. Nya parker ska vara en del av stadsutvecklingen och det kan bli aktuellt att samnyttja skol- idrotts- och parkytor så att samma yta får olika användning och brukare över dygnet och året.
2. *Trygga en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald*. Målet handlar om att utveckla och förtäta Stockholm samtidigt som den unika karaktären med en blandning av bebyggelse och gröna och blåa miljöer bevaras. Stadsplaneringen ska utgå från kunskaper om till exempel värdefulla ekologiska spridningssamband och vattenavrinningsområden. Stadens möte med vattnet, vid kajer, strandparker, strandbad och klippor, ska förvaltas och vidareutvecklas. Den biologiska mångfalden ska värnas så att ekosystemet kan fortsätta att fungera trots att vissa arter försvinner i samband med exploatering.
3. *Ett effektivt resursutnyttjande och samspel mellan förvaltning och utveckling*. Målet innebär att stadens resurser ska utnyttjas effektivt. Stockholm ska ha en långsiktigt hållbar och ansvarstagande förvaltning av parker och naturområden. Begreppet ekosystemtjänster ska arbetas

in som verktyg i stadsutvecklingen. Det innebär bland annat att de gröna ytorna behöver anpassas för att fungera för ett ökat antal besökare, en dagvattenhantering som avlastar ledningsnätet och en grönska som jämnar ut temperaturen i ett förändrat klimat. Stadens byggda miljöer behöver bli grönare med genomsläppliga markmaterial, lokal dagvattenfördröjning och inslag av gröna tak och väggar. Verktyget grönytefaktor är ett värdefullt verktyg och det är angeläget att anpassa skötseln till dessa nya funktioner.

För att uppnå målen och genomföra strategierna finns en vägledning i Grönare Stockholm. Där finns förvaltningen av grönytorna beskrivet. En utgångspunkt som nämns är att stadsdelsnämndernas lokala parkplaner är ett värdefullt verktyg för förvaltning av park och natur. Parkplanerna ska vara uppdaterade och aktuella och användas för budgetplanering och kunskapsunderlag. Vidare står att parkplanerna ska finansieras av stadsdelsnämndernas driftsmedel. Som gott exempel nämns senare i dokumentet Norrmalms parkplan.

Slutligen föreslår Grönare Stockholm att en ny samordningsgrupp ska bildas för att stödja genomförandet och öka lärande och omvärldsbevakning inom stadens organisation. Gruppen ansvarar för att följa upp att stadens roller, arbetssätt och organisation är ändamålsenliga. Samordningsgruppen leds av stadsträdgårdsmästaren och bemannas i övrigt av berörda aktörer som ansvarar för planering, genomförande och förvaltning av parker och naturområden på de tekniska förvaltningarna och stadsdelsförvaltningarna. Gruppen ska rapportera till berörda förvaltningschefer på de tekniska förvaltningarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Grönare Stockholm blir ett viktigt styrdokument för tjänstepersoner inom staden som arbetar med utveckling och skötsel av parker och grönområden. Generellt anser Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning att dokumentet är välformulerat och har en tydlig koppling till stadens övriga styrdokument, som Vision 2040 och miljöprogrammet. Grönare Stockholm beskriver och utgår från hur planering och förvaltning i stort sköts inom staden idag.

Den föreslagna samordningsgruppen under ledning av stadsträdgårdsmästaren är en mycket bra idé. Det är också bra att samordningsgruppen får ansvar för att följa upp att ekonomin och

fördelningen av resurser blir rättvisande och relevant. Samordningsgruppen kan gärna också koordinera stadsdelsgemensamma frågor som stadsodling, brukaravtal och medborgarförslag. Det är frågor som idag hanteras väldigt olika på olika stadsdelsförvaltningar och där samordning vore bra. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning föreslår att stadsdelarnas gemensamma parkutskott erbjuds en plats i samordningsgruppen. Förvaltningen tycker också att samordningsgruppen borde rapportera även till utvalda stadsdelsdirektörer och inte bara till direktörerna för de hårda förvaltningarna.

Delaktighet är viktigt för att förankra styrdokument och Grönare Stockholm hanterar frågor som är stadsdelsnämndernas ansvar. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning hade därför gärna varit mer delaktiga i framtagandet av Grönare Stockholm. Det är också viktigt att stadens höga ambitioner i styrdokument har en motsvarighet i tillgängliga resurser för genomförandet av dem.

Samnyttjande av parker kan ha flera fördelar och vara ett effektivt utnyttjande av stadens mark. Samtidigt innebär det ett hårt slitage på stadens parker. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har haft flera nyupprustade parker som slitits ner på några år av samnyttjande med skolor och privata förskolor som inte har tillräckligt stora gårdar. Förvaltningen anser därför att skolor och förskolor i första hand ska ges tillräckligt med mark för att klara barnens vardagliga utevistelse på kvartersmark. Parkerna bör ses som ett komplement till skol- och förskolegårdarna.

Stadsdelsförvaltningen har gärna en fortsatt kontinuerlig dialog med medborgarna i form av exempelvis medborgarförslag, inkomna synpunkter samt dialoger inför större parkupprustningar. Däremot är det betydligt svårare att ha en öppen dialog gällande skötseln, eftersom den är formad av en upphandling. Medborgarnas engagemang, önskemål och synpunkter angående brister i skötsel och underhåll besvaras och tas tillvara oavsett via Tyck-till-appen och synpunktsportalen.

Bilagor

1. Remiss om Grönare Stockholm